

**Perspectieven op mondiale
ontwikkeling. Een verkenning**

**Francine Mestrum
Utrecht, 14 november 2011**

Inleiding

Ontwikkeling en uitputting van het concept 'ontwikkeling'
Ontwikkeling en uitputting van het concept 'samenwerking'
Een andere wereld is er al en OS wordt irrelevant
Naar duurzame ontwikkeling en solidariteit

Het lege concept van 'ontwikkeling'

VN in '60, '70: kritiek op de internationale wereldorde

Kritiek op 'ontwikkeling':

Dependencia

Post-development

VN ontwikkelingsdenken: een collectief project voor emancipatie en modernisering

Een klemtoon op de noodzakelijke economische ontwikkeling

Het lege concept van 'ontwikkeling'

1970: begin van sociaal ontwikkelingsdenken

Helaas: 1973 begin van de crisis

'80: crisis van de buitenlandse schuldenlast en het 'verloren decennium voor ontwikkeling'

Wat verloren ging:

- Nationale economische ontwikkeling

- Idee van ontwikkelingseconomie

- Het dichten van de kloof

Het lege concept van 'ontwikkeling'

1990: Wereldbank en 'armoedebestrijding'

1990: UNDP en 'menselijke ontwikkeling'

Van landen naar mensen

Van emancipatie naar 'empowerment'

Van bescherming tegen de markt naar participatie aan de markt

Geld naar 'wie het echt nodig heeft': sociale zekerheid tegen armoedebescherming

Het lege concept van 'ontwikkeling'

VN: Wereldconferentie over sociale ontwikkeling (1995, Kopenhagen):
Armoede

Werkgelegenheid

Sociale integratie

OESO, 1996: 'internationale ontwikkelingsdoelen'

VN 2000: millenniumverklaring waaruit later de
millenniumdoelstellingen gedistilleerd werden

Het lege concept van 'ontwikkeling'

Het neerhalen van de ambities van de rijke landen:

Van het uitroeien van de armoede naar

Het verminderen van de armoede naar

Het uitroeien van de extreme armoede naar

Het met de helft verminderen van de extreme armoede

McNamara, voorzitter Wereldbank 1973: *'tegen 2000 is de extreme armoede uitgeroeid'*

Het lege concept van 'ontwikkeling'

De MDGs worden niet gehaald

Wat na 2015?

'Ontwikkeling' herdenken

En 'ontwikkelingssamenwerking'?

1970: rijke landen beloven 0,7 % van het nationaal inkomen aan OS te besteden ...

1975-1990: 0,32 tot 0,35 %

Na 1989: terugval tot 0,20 %!

Sindsdien herstel, maar 2010: 0,32 %

Wat brengt de crisis?

En OS?

Kritiek op OS

Witte olifanten

Bijdrage tot groei?

Bijdrage tot armoedevermindering?

De strijkstok

Accountability

Een eindeloze zoektocht naar 'effectiviteit'

IMF evaluatie: slechts 1/3 van de hulp kan gebruikt worden

En OS?

Hulp aan verarmde landen is een mythe

Omgekeerde ontwikkelingshulp

Kapitaalvlucht

Internationale handel

schuldenlast

Winstrepatriëringen

Royalties

...

Armoedevermindering?

Armoedevermindering?

Armoedevermindering?

Armoedevermindering?

Nieuwe trends

‘Veiligheid’

Geen ontwikkeling zonder veiligheid?

Verantwoordelijkheid om te beschermen

Fragiele staten

Militaire interventies

Hun veiligheid/onze veiligheid?

Nieuwe trends

Particuliere initiatieven

Mensen helpen of structurele problemen oplossen?

Filantropie en liefdadigheid

Privé-sector

Infrastructuurwerken

Hulp aan westerse bedrijven

Nieuwe trends

ILO: social protection floor

VN/UNRISD: universele sociale bescherming

Een andere wereld

Een wereld zonder OS?
Soberheidsbeleid

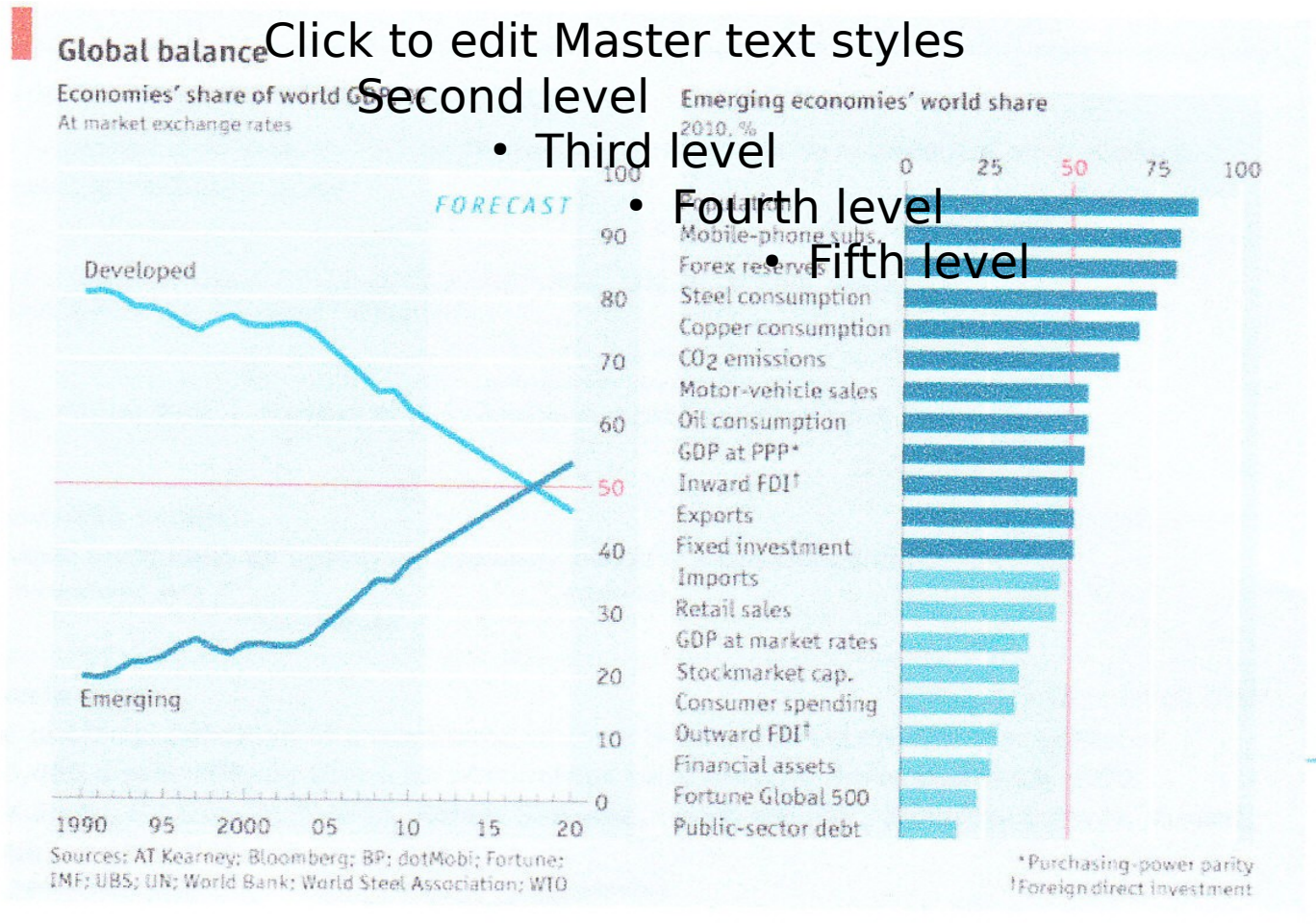
Veranderde machtsrelaties: groeieconomieën helpen de eurozone!

Zuid-Zuid samenwerking?

- Concurrentie
- Land grabbing

Sommige begunstigde landen zijn inmiddels donoren geworden

Een andere wereld

Een andere wereld

2010: ontwikkelingslanden en groeieconomieën krijgen meer dan de helft van de buitenlandse investeringen

Investeringen Z naar Z: + 21 %

China is belangrijkste investeerder in Afrika

Bill & Melinda Gates Stichting investeert evenveel als de meeste donorlanden

Een andere wereld ...

... maar de kloof blijft:

China	BBP/cap	4260\$	7570 \$ (PPP)
-------	---------	--------	---------------

België	BBP/cap	45.420\$	37.840 (PPP)
--------	---------	----------	--------------

NL	BBP/cap	49.720\$	42.590 (PPP)
----	---------	----------	--------------

De mondiale ongelijkheid blijft ontzaglijk groot:

Wereld Gini: 70 - meer dan eender welk land

9 % van de wereldbevolking heeft de helft van het wereldinkomen

De onderste helft van de wereldbevolking heeft 7 % van het wereldinkomen

Besluit

Stoppen met de hypocrisie
Doen alsof we 'helpen'

Doen alsof we 'weten' hoe het moet

Besluit

1. Het Noorden moet zijn ontwikkelingsmodel herdenken
 1. Ecologische veralgemeenbaarheid
 2. Herverdeling
 3. Sociale én milieurechtvaardigheid

Besluit

2. Solidariteit met verarmde landen

1. solidariteit is onverenigbaar met hulp
2. Geef verarmde landen een kans om zelf hun ontwikkelingsmodellen uit te tekenen
3. Steun aan versterking van hun belastingssystemen
4. Mondiale fiscaliteit
5. Institutionele hervormingen

Besluit

3. Respect voor natuurlijke hulpbronnen en verdediging van mondiale publieke goederen

1. het gemeenschappelijk goed van de mensheid
2. Universele sociale bescherming
3. Water, voedselsoevereiniteit, onderwijs, gezondheidszorg ...

Besluit

Mondialisering: een historisch proces van de totstandkoming van een mondiale gemeenschap, één gemeenschappelijke mensheid
Geen romantiek maar herverdelende rechtvaardigheid
Geen hulp maar solidariteit
Ons denken dekoloniseren

Click to edit Master text styles

Second level

- Third level
- Fourth level
- Fifth level

